

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Hammerfest, 13. januar 2009

Høring konsekvensutredning for utbygging av Goliat-feltet

Vi viser til brev fra Olje- og energidepartementet datert 07.11.2008.

Petro Arcic er en næringsorganisasjon for 360 nordnorske medlemsbedrifter. Organisasjonen er etablert i Hammerfest, Kirkenes og i Bodø.

1. Rammebetingelser, overordnede mål

Petroleumsnæringen er en svært viktig motor for norsk økonomi og Norge er en av de ledende oljenasjoner. Det må være en sentral målsetting at Norge også i fremtiden skal være en ledende nasjon innen olje- og gasssektoren. En utvikling av olje- og gassnæringen i nord er en forutsetning for at man skal lykkes med dette. Petroleumssektoren er uten tvil den viktigste næringsmessige motoren i nordområdesatsingen og Goliat-utbyggingen er et meget viktig element i denne sammenheng.

I Nord-Norge er petroleumsnæringen under utvikling og vil kunne bli en meget viktig basisnæring i nord ved siden av de øvrige basisnæringene. Utviklingen av petroleumsnæringen i nord har hittil vært preget av for lav forutsigbarhet og ujevn virksomhet hvor en ennå ikke har lyktes med å oppnå helårsboring og en forutsigbar og økende aktivitet.

Dersom en skal lykkes med å utvikle de nordlige områdene av Norge i en petroleumssammenheng er stabile og forutsigbare rammebetingelser en absolutt forutsetning. Dette innebærer tilgang på de mest prospektive arealene, forutsigbarhet og stabilitet i forhold til politiske beslutninger og regelverk, tilfredsstillende infrastruktur mv.

Utbygging av Goliat-feltet er av meget stor betydning, ikke minst for den lokale og regionale leverandørindustri som har bygd opp kompetanse i tilknytning til Snøhvit-utbyggingen. Dersom ikke denne kompetanse og kapasitet skal forvitte, må Goliat-utbyggingen komme i gang som planlagt og gir oppdrag og arbeidsplasser og verdiskaping i regionen både i utbyggings- og driftsfasen.

2. Næringsutvikling, leverandørutvikling

Det vil være en sentral oppgave å utvikle og bygge opp en industriell kapasitet i nord på et høyt nasjonalt/internasjonalt nivå. Skal en lykkes med dette er selvsagt nye utbygginger, kontinuitet og forutsigbarhet en helt nødvendig forutsetning.

Det neste utbyggingsprosjektet forventes å være Goliat-utbyggingen. Utbygging og drift av Goliat må realiseres på en slik måte at en oppnår størst mulig næringsmessige ringvirkninger og sysselsetting i nord. Dersom prosjektet realiseres med en løsning basert på en flytende installasjon, bør det legges til rette for bygging av en betongplattform hvor bygging av understell og sammenkobling av plattformen utføres i Nord-Norge. Forundersøkelser viser at forholdene ligger meget godt til rette for dette. Det bør investeres i en dokk/nødvendig infrastruktur på et eksisterende industriområde hvor øvrig infrastruktur er på plass. Dette vil sikre nødvendig infrastruktur for fremtidige service-, vedlikeholds- og byggeoppdrag for offshorenæringen. En slik etablering er helt nødvendig dersom en skal kunne oppnå ringvirkninger av betydning i utbyggingsfasen.

Det vil være nødvendig for nordnorsk næringsliv, virkemiddelapparat og andre å utvikle sterkere nordnorske bedriftskonstellasjoner og klynger, blant annet gjennom samarbeid med sørnorsk og utenlandsk leverandørindustri. Det vil også være nødvendig å gjennomføre ulike programmer for leverandørutvikling mv, dette for å sikre en kompetanseheving i landsdelens leverandørindustri. Dette arbeidet bør skje i samarbeid med utbygger av Goliat.

Gjennom en offshoreutbygging legges et grunnlag for utvikling av virksomhet og arbeidsplasser knyttet til logistikk, service og maritim/offshorerettet virksomhet. ENI bør samarbeide med lokalt og regionalt næringsliv om utvikling av denne type virksomhet.

Relativt omfattende subsea-installasjoner vil gi muligheter for etablering av et subsea-senter. Det forutsettes at den leverandør som velges etablerer et slikt service- og vedlikeholdssenter i Nord-Norge.

Det må legges til rette for at ingeniørmiljø fra Nord-Norge kan få oppdrag, dette for å bygge opp kompetanse og kapasitet.

Utbyggingen må gjennomføres på basis av en kontraktstruktur/kontraktstørrelse som muliggjør lokale og regionale leveranser. Anbudspakkene bør utformes slik at også mindre bedrifter har muligheter til å være tilbydere. Hovedleverandørene må videre pålegges å inngå partnerskap med lokale bedrifter i Nord-Norge. Dette innebærer også at det selskap som velges som V&M-kontraktør samarbeider med og inngår partnerskap med verkstedmiljø mv i Nord-Norge. Det er viktig at ENI gjennom sine krav til det selskap som blir valgt som V&M-leverandør sørger for etablering av en fullverdig organisasjon og et fullverdig tjenestespekter, dette i samarbeid med lokalt/regionalt næringsliv.

Det bør gjennomføres et næringsutviklingsprogram rettet mot de mindre kommuner som grenser mot havområdene hvor Goliat-feltet ligger. Dette gjelder spesielt kommunene Hasvik og Måsøy, men også kommuner som Loppa, Kvalsund, Porsanger og Nordkapp.

Det er viktig at en ikke tar i bruk diskriminerende arbeidstidsrotasjoner som gjør det mer attraktivt for leverandørene å hente folk utenfra i stedet for å benytte lokale leverandører og lokal arbeidskraft.

Den meget alvorlige nedgangskonjunkturen vi er inne i forsterker Goliats betydning som et meget viktig industriprosjekt. Utbyggingen av Goliat representerer et meget stort antall arbeidsplasser. Sett i lys av en akselererende arbeidsledighet er det av særdeles stor betydning å komme i gang med Goliat-utbyggingen som planlagt. En utsettelse av utbyggingen vil kunne få meget store, negative konsekvenser for leverandørindustrien på Vestlandet/i Sør-Norge men også for en rekke ulike bedrifter i Nord-Norge.

3. Oljevernberedskap

Førti års norsk oljevirkosomhet har vist at det er mulig å forene forvaltning av miljøet og næringsutvikling og at det også er mulig for ulike næringer å eksistere side ved side.

Barentshavet omtales i mange media som et meget sårbart havområde. Området har etter Petro Arctics oppfatning vist seg å være meget robust både i forhold til store svingninger og endringer i temperatur, næringsgrunnlag, i forhold til ytre påvirkning mv. En vil ikke kunne påvise at forholdene i Barentshavet er vanskeligere enn i Norskehavet og i Nordsjøen.

Skipstrafikken representerer den største risiko for akutte utslipp av olje i Barentshavet. Det er likevel viktig å stille strenge krav til overvåking og oljevernberedskap slik at petroleumsvirkosomheten i Barentshavet gjennomføres i henhold til den til enhver tid best tilgjengelig teknologi, kompetanse og beredskap. Kommuner som grenser til havområdet hvor Goliat ligger må spesielt tilgodeses i forhold til oljevernberedskap, utstyr mv.

4. Utdanning, kompetanse, arbeidskraft

Oljeindustrien som en ny, stor næring i nord, og ikke minst leverandørbedrifter til denne sektoren, vil ha behov for kompetanse og arbeidskraft som i dag i liten utstrekning dekkes av utdanningssektoren i Nord-Norge. Dette gjelder spesielt teknisk personell både på mastergrads- og bachelornivå og på videregående-skole-nivå. Det vil trolig også i fremtiden være en generell mangel på arbeidskraft, spesielt innen yrkesrettede fag. Dette krever en omstilling og utvikling av skolesystemet slik at ungdom i Nord-Norge kan utnytte de muligheter petroleumsnæringen og leverandørindustrien gir med hensyn til attraktive arbeidsplasser.

Det bør gjennomføres et program for rekruttering av personell til Goliat-plattformen. Dette programmet bør spesielt være rettet mot ungdom fra Finnmark.

5. Operatørens etablering

Det forutsettes at ENIs driftsorganisasjon som er besluttet lagt til Hammerfest får alle stillinger og funksjoner som hører til i en slik organisasjon og at den bemannes med ansatte som er bosatt i området. ENI har også beskrevet en etablering av et regionkontor som blant annet skal ha ansvar for den videre letevirkosomhet i Barentshavet. Disse etableringene må sees på som svært positive og er av strategisk betydning for regionen.

6. Infrastruktur, kommunikasjoner

Utbygging av infrastruktur og kommunikasjoner spesielt rettet mot de steder hvor petroleumindustrien bygges ut og drives, er av meget stor betydning. Mangelfull utbygging av

infrastruktur og kommunikasjoner gir forsinkelser, ineffektivitet og store ekstrakostnader og reduserer dermed verdiskapingen. Sviktende infrastruktur og kommunikasjoner reduserer mulighetene for leverandørbedrifter utenom utbyggingsstedene til å oppnå leveranser og dermed mulighetene for arbeidsplasser og verdiskaping i regionen.

Anleggsbidrag og offentlig-privat samarbeid mellom utbyggerne av Goliat og det offentlige bør vurderes.

Kraftoverføringsnett i deler av Nord-Norge har så lav kapasitet at dette i løpet av kort tid vil umuliggjøre utnyttelse av et stort vindkraftpotensial og videre utvikling av petroleumsrettet og annen industri. Det vil spesielt være nødvendig å bygge ut kraftoverføringsnett fra Balsfjord til Finnmark, slik at en kan gjennomføre nye, store industriprosjekter etter at Goliat er fullført.

7. Offentlig planlegging, organisering og tilrettelegging

Snøhvit-utbyggingen har vist at offentlig ressursbruk, plan- og beslutningssystemer ikke fungerer tilfredsstillende ved slike store industriutbygginger. Svakheter kommer sterkest frem innen samferdsel/kommunikasjoner, utdanning og næringsutvikling. I forkant av og under utbyggingen gjennomførte det offentlige kun minimale endringer i forhold til kommunikasjons- og samferdselstilbud, utdanningstilbud rettet mot den nye næringen, tilrettelegging for boligbygging mv og næringsutviklingspotensialet ble ikke godt nok utnyttet. Dette er i all hovedsak fortsatt situasjonen når man står foran en stor utbygging, Goliat, og også trolig flere store fremtidige utbygginger. Et visst unntak fra dette er at boligsituasjonen gjennom de to-tre siste år er bedret og at det foreligger ett utdanningstilbud på videregående skolenivå rettet mot LNG-fabrikken på Melkøya.

Konsekvensene av mangelfull offentlig tilrettelegging er ineffektivitet, ekstrakostnader ved transport mv. Samtidig registreres en manglende utnyttelse av potensialet for verdiskaping og arbeidsplasser.

Samordning, styring, helhet, organisering og ressurser er nøkkelfaktorer i forhold til Goliat-utbyggingen og andre nye, store utbyggingsprosjekter som vil komme. Sett i forhold til denne utviklingen vil endringer av forvaltningssystemet ta for lang tid. Utviklingen krever en ekstraordinær organisering og ressursbruk fra det offentliges side. Dette kan blant annet ivaretas gjennom en prosjektorganisering, gjerne basert på egne rikspolitiske retningslinjer. Sentrale myndigheter bør innta en mer aktiv og samordnende rolle i forbindelse med organisering, planlegging og ressursbruk.

Med vennlig hilsen
Petro Arctic

Arvid Jensen
styreleder

Kopi: Eni Norge AS, postboks 101 Forus, 4064 Stavanger